

Oponentský posudek disertační práce

Univerzita Karlova	
Pedagogická fakulta	
Studijní obor	Pedagogika
Studijní program	Pedagogika
Uchazeč	Mgr. Michaela Mádlová
Název práce	Využití multimédií k posilování řečové dovednosti poslechu s porozuměním u studentů francouzského jazyka
Oponent	Mgr. Petra Suquet, M.A., Ph.D.
Pracoviště	Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

Téma a cíl práce

Posuzovaná disertační práce spadá tematicky do oblasti didaktiky cizích jazyků a zabývá se otázkami využívání multimediálních opor k posilování řečové dovednosti poslechu s porozuměním u středoškolských studentů francouzského jazyka. Cílem práce je zmapovat postavení této řečové dovednosti ve výuce francouzského jazyka na gymnáziích v Královéhradeckém kraji (z pohledu studentů i učitelů) a zjistit, zda používání různých multimediálních opor vede ke správnějšímu porozumění mluvenému projevu ve francouzštině. Téma práce je aktuální a potřebné.

Struktura a formální stránka práce

Strukturálně je práce rozdělena na osm kapitol, přičemž prvních šest kapitol tvoří teoretický základ pro empirickou část práce, představenou v sedmé a osmé kapitole, kde autorka popisuje metodologii svého výzkumu, výsledky výzkumných šetření a provádí jejich analýzu. Práce dále obsahuje přehledný úvod a rekapitulující závěr, dvojjazyčný abstrakt, pečlivě zpracovanou bibliografii a přílohy vztahující se převážně k realizovanému výzkumu. Zde by mohly pro úplnost figurovat i přepisy polostrukturovaných rozhovorů s vyučujícími, které však autorka nejspíš z etického důvodu záměrně nezveřejnila. Práce vykazuje logickou strukturu a její formální stránka odpovídá závazným normám pro daný typ graduační práce.

Práce je napsána velmi pečlivě, je přehledná a autorka používá adekvátní terminologii. Nicméně v ní lze nalézt některé terminologické nepřesnosti či záměrné užívání synonymních termínů, které by bylo dobré zdůvodnit. Jedná se především o spojení: *komunikační vs komunikativní kompetence/přístup/situace* apod., v rámci celé práce. Osobně bych rovněž dala přednost termínu *polostrukturovaný rozhovor* namísto nedostatečně zdůvodněného synonymního užívání termínů *interview* a *rozhovor*. Drobnou připomínku mám také k obsahovému členění kapitol 4.3.3

a 5.4 a jejich podkapitol, které by bylo dle mého názoru vhodnější lépe uvést či strukturovat z důvodu větší přehlednosti a srozumitelnosti pro čtenáře.

Připomínky k teoretické části práce

Teoretická část práce je systematická a čtivá. Jsou zde nastíněna relevantní východiska pro výzkumná šetření. Jednotlivé kapitoly představují problematiku mluvené formy jazyka, koncept řečových dovedností ve výuce jazyků s podrobnějším zaměřením převážně na řečovou dovednost poslechu s porozuměním a jejím postavením napříč uplatňovanými lingvodidaktickými směry 20. století. Řečová dovednost poslechu s porozuměním a její metodika je zde rovněž představena z pohledu současného stavu poznání. Tato problematika je posléze uvedena do souvislosti s implementací multimédií do výuky a dále se styly a strategiemi učení se cizímu jazyku.

Práce explicitně navazuje na dosavadní výzkumy a světový stav poznání. Bohužel zde však trochu postrádám zmínky o empirických studiích, ať již domácích či zahraničních, zabývajících se konkrétně problematikou využívání multimédií k posilování řečové dovednosti poslechu s porozuměním. Ty by mohly nabídnout strukturovaný pohled na výzkumy věnované rozvoji řečové dovednosti poslech s porozuměním u studentů cizího jazyka a umožnit tak autorce odkazovat se na odbornou literaturu tam, kde vychází z vlastní zkušenosti či zkušenosti dalších vyučujících.

Připomínky k empirické části práce

Empirická část práce odpovídá po formální i obsahové stránce zvyklostem daného typu graduační práce. Autorka zde popisuje metodologii svého výzkumu, formuluje cíle, výzkumné otázky i hypotézy, představuje zvolené výzkumné metody, výzkumný vzorek a použité výzkumné nástroje. Ve vlastním výzkumu je zohledněn princip metodologické triangulace dat. Použité výzkumné metody (dotazníková šetření, polostrukturované rozhovory a testování porozumění mluvenému projevu) jsou adekvátní vzhledem k cílům výzkumu a jsou transparentně popsány. Po představení výzkumu a sběru dat následuje podrobná analýza a interpretace výsledků výzkumu.

Výsledky výzkumu a autorčina přesvědčivá argumentace přinášejí zajímavé a cenné podněty k využití v praxi. Jak již však bylo výše zmíněno, příklady studií na téma využívání multimédií k posilování řečové dovednosti poslechu s porozuměním, by autorce v této části práce umožnily porovnat výsledky svých šetření s výsledky jiných provedených výzkumů.

Otázky k obhajobě

V práci se na str. 173 objevuje stručná zmínka o synergii poslechu a čtení, kdy čtení napomáhá ve fázi nácvičku úspěšnému porozumění. Vzhledem ke skutečnosti, že v reálné komunikaci nemíváme většinou při porozumění mluvcímu k dispozici titulky/transkripci mluveného textu, můžete prosím konkrétně zdůvodnit prospěšnost této opory při nácvičku řečové dovednosti poslechu s porozuměním?

Ze závěrů výzkumu vyplývá, že studenti si nejčastěji vybírali jako oporu porozumění mluvenému textu titulky, a to bez ohledu na jejich styl učení. Jelikož se řečová dovednost poslech s porozuměním staví na poslední místo na žebříčku oblíbenosti řečových dovedností mezi studenty, nemůže být důvodem výběru opory titulků u nácviku poslechu s porozuměním právě skutečnost, že nácvik řečové dovednosti čtení s porozuměním je u studentů oblíbenější, přičemž titulky umožňují kombinaci těchto dvou dovedností? V analýze výsledků výzkumu tato možná interpretace nikde nezazněla.

Závěr

Výsledky práce považuji za velmi přínosné pro teorii i společenskou praxi zejména v návaznosti na úpravy v oblasti jazykového vzdělávání v kurikulárním dokumentu RVP GV (odrážející se ve školních vzdělávacích programech). Ten klade důraz na komplexní rozvoj komunikační kompetence, včetně rozvíjení receptivní řečové dovednosti poslechu s porozuměním, a na diferenciaci a individualizaci ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami či vzdělávání mimořádně nadaných žáků, ke kterým může značnou měrou přispět právě využívání multimediálních opor ve výuce. Práce přináší mnoho originálních poznatků a zjištění a může být významným vodítkem jak pro vědeckou obec, tak pro učitele v praxi.

Autorka ve své disertační práci **prokázala** schopnost samostatné tvůrčí činnosti v daném oboru. Práce dle mého přesvědčení splňuje požadavky standardně kladené na tento typ prací, a proto ji **doporučuji** k obhajobě.

V Brně, 17.1.2019

Mgr. Petra Suquet, M.A., Ph.D.